

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
BROJ: 80 0 P 052394 21 Rev
Banjaluka, 12.05.2021. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija, Tanje Bundalo kao predsjednika vijeća, Davorke Delić i Gorjane Popadić, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužioca Š.B. iz B., protiv tuženih: 1. Grada B., zastupan po Pravobranilaštvu Republike Srpske, (dalje: prvotuženi), 2. M.M., gradonačelnika B.(dalje: drugotuženi), 3. O.I., načelnika Odjeljenja za prostorno uređenje Grada B. (dalje: trećetuženi), obojica zastupani po punomoćniku V.Đ., advokatu iz B. i 4. R.V., šefa Odsjeka za upravno - pravne poslove u Odjeljenju za prostorno uređenje Administrativne službe Grada B. (dalje: četvrtotuženi), radi utvrđenja diskriminacije, otklanjanja diskriminacije i naknade materijalne i nematerijalne štete, odlučujući o reviziji tužioca protiv presude Okružnog suda u Bijeljini broj 80 0 P 052394 20 Gž 3 od 07.07.2020. godine, na sjednici održanoj dana 12.05.2021. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se odbija.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Osnovnog suda u Bijeljini broj 80 0 P 052394 18 P 2 od 17.05.2019. godine djelimično je usvojen tužbeni zahtjev tužioca te je utvrđena diskriminacija tužioca Š.B. sa statusom raseljene osobe, različitim postupanjem i izdvajanjem u postupcima popunjavanja upražnjenih radnih mjesta, prvotuženog od 1997. godine do danas, te u degradaciji radnih uslova tužioca i degradaciji njegovog profesionalnog statusa, održavanjem i intenziviranjem diskriminacije, te diskriminacija različitim postupanjem i izdvajanjem tužioca i njegove porodice od strane prvotuženika od 1997. godine do danas, onemogućavanjem da tužilac i njegova raseljena porodica ostvari pravo na stambeno zbrinjavanje dodjelom stana, odnosno zaključenjem ugovora o zakupu stana i otkupu stana.

U preostalom dijelu tužbeni zahtjev tužioca je odbijen.

Obavezan je prvotuženi da tužiocu naknadi troškove postupka u iznosu od 600,00 KM , a sve u roku od 30 dana po pravosnažnosti presude, a pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

Dopunskom presudom Osnovnog suda u Bijeljini broj 80 0 P 052394 18 P 2 od 25.11.2019. godine odbijen se prijedlog drugo i treće tuženog za naknadu troškova parničnog postupka.

Svaka stranka snosi svoje troškove postupka.

Drugostepenom presudom Okružnog suda u Bijeljini broj 80 0 P 052394 20 Gž 3 od 07.07.2020. godine, žalba tužioca od 14.06.2019. godine je odbijena, a uvažene su žalbe tuženih, pa je preinačena presuda Osnovnog suda u Bijeljini broj 80 0 P 052394 18 P 2 od 17.05.2019. godine, dopunjena dopunskom presudom pod istim brojem od 25.11.2019. godine u dosuđujućem dijelu i odluka o troškovima postupka, tako što je zahtjev tužioca (iz dosuđujućeg dijela prvostepene presude) odbijen u cijelosti, a tužilac obavezen tuženim isplatiti troškove postupka i to: prvotuženom iznos od 1.300,00 KM, a drugo i trećetuženom ukupan iznos od 7.395,00 KM, sve u roku d 30 dana od dana donošenja presude.

Prvostepena odluka je potvrđena u preostalom odbijajućem dijelu.

Odbačena je kao neblagovremena dopuna žalbe tužioca od 15.07.2019. godine.

Tužilac je obavezan prvotuženom isplatiti troškove žalbenog postupka u iznosu od 300,00 KM, a drugo i trećetuženom u ukupnom iznosu od 450,00 KM, sve u roku od 30 dana od donošenja presude.

Tuženi su odbijeni sa zahtjevom za naknadu troškova postupka preko dosuđenih iznosa.

Blagovremeno izjavljenom revizijom drugostepenu presudu pobija tužilac iz razloga povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se revizija usvoji i pobijana presuda preinači.

U odgovoru na reviziju prvotuženi predlaže da se revizija odbije, te drugo i treće tuženi predlažu da se revizija odbaci, odnosno odbije.

Četvrtotuženi nije podnio odgovor na reviziju.

Revizija nije osnovana.

Predmet spora u ovoj parnici je tužbeni zahtjev tužioca da se:

-Utvrđi diskriminacija tužioca i člana njegovog porodičnog domaćinstva, supruge Š.O., sa statusom raseljene porodice, različitim postupanjem i izdvajanjem u postupcima popunjavanja upražnjenih radnih mjesta prvotuženog od 1997. godine i danas, drugotuženog od 2006. godine i danas, te pomaganjem drugotuženom u diskriminaciji tužioca trećetuženog i četvrtotuženog od 2008. godine do 23.03.2014. godine u degradaciji radnih uslova tužitelja i degradaciji njegovog profesionalnog statusa, održavanjem i intenziviranjem diskriminacije, te diskriminacija različitim postupanjem i izdvajanjem tužioca i njegove porodice, prvotuženog od 1997. godine i danas, i drugotuženog od 2006. godine i danas, onemogućavanjem da tužilac i njegova raseljena porodica ostvari pravo na stambeno zbrinjavanje dodjelom stana, odnosno zaključenjem ugovora o zakupu stana i otkupu stana,

-Da se ponište kao nezakonita rješenja drugotuženog gradonačelnika B. br. ... od 23.04.2010. godine, kojim je odbijen zahtjev tužioca za otklanjanje diskriminacije od 26.03.2010. godine, rješenje broj ... od 25.05.2010. godine, kojim je odbijen kao neosnovan prigovor tužioca izjavljen protiv rješenja od 23.04.2010. godine, rješenje Odbora za žalbe jedinica lokalne samouprave B.L.

br. ... od 09.07.2010. godine, kojim je odbijena kao neosnovana žalba tužioca izjavljena protiv rješenja drugotuženog od 25.05.2010. godine, te rješenje br. ... od 27.06.2013. godine o privremenom rasporedu tužioca na radno mjesto samostalni stručni saradnik za upravno-pravne poslove u Odsjeku komunalne policije, rješenje br. ... od 13.08.2013. godine o rasporedu tužioca na radno mjesto samostalni stručni saradnik na upravno-pravne poslove u Odsjeku komunalne policije i rješenje drugotuženog broj ... od 21.08.2013. godine kojim je odbijen prigovor tužioca protiv rješenja drugotuženog od 13.08.2013. godine, te da se ponište rješenje Odbora za žalbe jedinica lokalne samouprave B.L. br. ... od 27.10.2013. godine, kojim je odbijena kao neosnovana žalba tužioca izjavljena protiv rješenja drugotuženog od 21.08.2013. godine, da se poništi rješenje drugotuženog br. ... od 06.11.2013. godine o disciplinskoj odgovornosti tužioca, te rješenje Odbora za žalbe jedinica lokalne samouprave B.L. br. ... od 03.02.2014. godine, kojim je odbijena kao neosnovana žalba tužioca izjavljena protiv rješenja drugotuženog od 06.11.2013. godine, da se poništi rješenje drugotuženog br. ... od 02.12.2013. godine, kojim je odbijen zahtjev tužioca za isplatu plata i ostalih primanja, te rješenje broj ... od 16.12.2013. godine kojim je odbijen prigovor tužioca protiv rješenja od 02.12.2013. godine, da se poništi rješenje drugotuženog broj ... od 17.02.2014. godine kojim je odbijen zahtjev tužioca o rasporedu na radno mjesto šefa Odsjeka za legalizaciju u Odjeljenju za prostorno uređenje, te rješenje br. ... od 31.03.2014. godine, kojim je odbijen prigovor tužioca protiv rješenja od 17.02.2014. godine, da se poništi rješenje drugotuženog br. ... od 19.03.2014. godine, o rasporedu tužioca u Odjeljenje komunalne policije, da se poništi rješenje br. ... od 31.03.2014. godine, kojim je odbijen prigovor tužioca protiv rješenja od 19.03.2014. godine, da se poništi rješenje Odbora za žalbe br. ... od 04.06.2014. godine, kojim je odbijena kao neosnovana žalba tužioca protiv rješenja od 31.03.2014. godine,

-Da se naloži prvotuženom da preduzme radnje za uklanjanje diskriminacije, da tužiocu prizna sva prava pa i pravo na radno iskustvo sa VII stepenom stručne spreme od 26.06.2009. godine (dan kada je tužilac stekao VII stepen stručne spreme), te tužioca rasporedi na radno mjesto šefa Odsjeka za legalizaciju u Odjeljenje za prostorno uređenje, da se zabrani drugotuženom, trećetuženom i četvrtetuženom preduzimanje svih radnji kojima se krši, ili se može prekršiti, tužiočevo pravo na jednako postupanje,

-Da se obaveže prvotuženi Grad B. da tužiocu, žrtvi višegodišnjeg mobinga, nadoknadi štetu koja se ogleda u razlici plate koju je tužilac ostvarivao kao viši stručni saradnik za upravno-pravne poslove u službi za legalizaciju i plate koju bi ostvarivao na tom istom radnom mjestu kao samostalni stručni saradnik za upravno-pravne poslove ili drugom odgovarajućem radnom mjestu, počev od 26.06.2009. godine (kao dana kada je tužilac diplomirao na Pravnom fakultetu i stekao VII stepen stručne spreme), da nije diskriminisan zaključno sa 31.08.2013. godine, u iznosu od 10.593,67 KM, sa zakonskom zateznom kamatom na svaki pojedinačni mjesečni iznos razlike plate, počev od prvog u mjesecu u odnosu na prethodni mjesec za koji se vrši isplata, pa sve do isplate, da na ime neisplaćenih plata višeg stručnog saradnika za upravno-pravne poslove u Službi za legalizaciju bespravno izgrađenih objekata i ostalih primanja (topli obrok, regres za godišnji odmor, zimnicu i ogrev) za period 01.09.2013. godine (dan kada je prvotuženi prestao isplaćivati platu i ostala primanja) zaključno sa 23.03.2013. godine (kao dana kada je žrtva mobinga onesposobljena za rad) isplati ukupno 9.272,12 KM, sa zakonskom zateznom kamatom na svaki pojedinačni mjesečni iznos plate počev od prvog u mjesecu u odnosu na prethodni mjesec za koji se vrši isplata, pa sve do isplate, te razliku plate samostalnog stručnog saradnika za upravno-pravne poslove i plate koja bi tužiocu pripadala za radno mjesto šefa Odsjeka za legalizaciju počev od 01.04.2014. godine do 31.11.2014. godine u ukupnom iznosu od 3.771,76 KM i ubuduće nastavi isplaćivati ovu razliku plate do raspoređivanja tužioca na to radno mjesto,

sa zakonskom zateznom kamatom na svaki pojedinačni mjesečni iznos razlike plate počev od prvog u mjesecu u odnosu na prethodni mjesec za koji se vrši isplata, pa sve do isplate,
-Da se obaveže prvotuženi Grad B. da tužiocu na ime naknade nematerijalne štete zbog pretrpljenih duševnih bolova zbog povrede časti, ugleda i dostojanstva, egzistencijalnog straha, te zbog narušenosti zdravlja uzrokovanim višegodišnjom diskriminacijom i mobingom na radnom mjestu, isplati novčani iznos od 30.000,00 KM i da nadoknadi troškove parničnog postupka.

Odlučujući o zahtjevu tužioca prvostepeni sud je našao da je tužbeni zahtjev tužioca djelomično osnovan u odnosu na prvotuženog, da se radi o diskriminaciji i mobingu koji traju od početka njegova zaposlenja kod prvotuženika 1997. godine pa do danas, da se diskriminacija zasniva na povredi prava iz radnog odnosa donošenjem različitih pravilnika o sistematizaciji radnih mjesta uključivši i posljednji iz 2013. godine, te nerješavanje stambenog pitanja, odnosno dodjele stana tužiocu kome na brojne pisane molbe, zahtjeve, predstavke prvotuženom da se tužiocu i njegovoj porodici pomogne u rješavanju stambenog problema, prvotuženi nije odgovorio (bilo pozitivno ili negativno), već je nakon više od deset godina podnio tužbu za iseljenje tužioca i porodice iz stana prvotuženog. Iz činjenice da je tužilac vodio mnogobrojne sporove prvostepeni sud zaključuje da je tužilac tužbe podnosio zbog različitih nepravdi slijedom diskriminacije koju je doživljavao kao osoba, kao i njegova porodica, svi kao dio raseljene populacije.

Prvostepeni sud zaključuje da je osnovan dio tuženog zahtjeva tužioca kojim traži zaštitu od diskriminacije i mobinga u odnosu na prvotuženog, dok ne nalazi osnovanim tužbeni zahtjev u odnosu na drugo, treće i četvrto tuženog, jer isti od 1997. godine nisu bili u kontinuitetu na pozicijama na kojima se sada nalaze.

Drugostepeni sud je žalbu tužioca od 14.06.2019, godine odbio, a odbacio kao neblagovremenu dopunu žalbe tužioca od 15.07.2019. godine, dok je uvažio žalbe tuženih, pa je preinačio prvostepenu presudu u dosuđujućem dijelu i odluku o troškovima postupka, tako što je zahtjev tužioca odbijen u cijelosti, a tužilac obavezen tuženim isplatiti troškove postupka i to: prvotuženom iznos od 1.300,00 KM, a drugo i trećetuženom ukupan iznos od 7.395,00 KM, te je prvostepenu odluku potvrđena u preostalom odbijajućem dijelu, sve temeljem odredbe člana 229. stav 1. tačka 4. i člana 226. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik RS“ broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13, u daljem tekstu: ZPP).

Objasnio je da je pravni osnov zahtjeva tužioca Zakon o zabrani diskriminacije - „Službeni glasnik BiH“ broj 59/09 i 66/16, dalje: ZZZ), da tužilac u bitnom traži da se utvrdi da je došlo do diskriminacije – nejednakog postupanja, da se otklone posljedice diskriminacije (poništenje diskriminatorskih akata), te da mu se nadoknati materijalna šteta (isplata razlika u plati) i nematerijalna šteta.

Prema ocjeni drugostepenog suda, s obzirom na odredbe ZZZ, bitno je da je tužbeni zahtjev potpuno jasan i određen tako da sadrži konkretne i vremenski određene činjenične radnje koje čine diskriminaciju, iz kojih zatim slijedi zahtjev za naknadu materijalne i nematerijalne štete, jer samo na osnovu takvog zahtjeva sud može raspravljati i donijeti jasnu i zakonitu odluku.

Drugostepeni sud zaključuje da tužbeni zahtjev tužioca ne sadrži konkretan i jasan činjenični opis radnji koje čine diskriminaciju, iz kojih bi proizašao opravdan zahtjev za naknadu

štete, jer je prvi dio zahtjeva uopšten, nedovoljno činjenično određen, te se konstatacije o diskriminaciji, uopšte ne mogu ocijeniti, pa je nejasno u kojim činjeničnim okvirima bi se sud uopšte mogao kretati. Nadalje, zaključuje da stanje spisa pokazuje da je to sve što je tužiocu u toku postupka palo na pamet, što je nedopušteno i protivno osnovnim procesnim pravilima o sadržini tužbenog zahtjeva i iznošenju i dokazivanju bitnih činjenica u toku postupka, te da je drugostepeni sud i ranije u toku postupka ukazao da zahtjev mora biti jasan i određen, kako bi se sud mogao kretati u okvirima takvog zahtjeva, a da tužilac i pored toga zahtjev nije odredio, pa da je odluka prvostepenog suda o takvom zahtjevu nejasna i time nezakonita, te kao takva ne može opstati.

Takođe, drugostepeni sud nalazi da su zaključci prvostepenog suda o diskriminaciji (sa neodređenim zahtjevom tužioca) takođe paušalni, nedovoljno određeni, pa time i neprihvatljivi, te da se stiče utisak da se odluka prvostepenog suda zasniva na opštem osjećaju suda o nepravdi prema tužiocu, koji se ne zasniva na jasnim, bitnim činjeničnim utvrđenjima u skladu sa zakonom, jer i ako bi se moglo poći od pretpostavke da je tužilac diskriminisan prilikom svake konkretne odluke čije poništenje zahtijeva stavom 2. , onda je tužilac morao, u skladu sa članom 15. ZZD, iznijeti bitne činjenice iz kojih se vidi da je tužilac vjerovatno diskriminisan iz određenog nedopuštenog razloga, ukazivanjem na konkretnog upoređivača i drugačijeg ponašanja tuženog prema njemu, tako da se mogu smatrati vjerovanim navodi tužioca o neopravdanom različitom postupanju, a kada se taj uslov ispuni diskriminator mora izvjesno dokazati da nije prekršio princip jednakog postupanja.

Dalje drugostepeni sud zaključuje da, čak i da se prihvate svi opširni navodi tužioca dati u ovom postupku i pokušaju konkretizovati, iz njih se ne mogu izvesti pouzdane činjenice o vjerovatnosti pravljenja nedozvoljene razlike (tužioca kao pripadnika izbjegličke populacije u odnosu na domicilno stanovništvo), između njega i drugih upoređivača (kojih u bitnom i nema), te da su navodi tužioca opširna priča o nepravdama koje trpi od 1997. godine pa nadalje, njegov lični doživljaj i viđenja nezakonitog postupanja prema njemu. Ako bi to postupanje i bilo nezakonito ili nepravično kako on tvrdi, to još ne upućuje na vjerovatan zaključan da je i diskriminatorno, jer sve što je nezakonito nije nužno diskriminatorno, kao i obratno.

Konačno, drugostepeni sud nalazi da je zahtjev tužioca neodređen, da nije učinjen vjerovanim u skladu sa bitnim zakonskim propisima, zbog čega je bilo jedino moguće odbiti ga u cijelosti.

Pobijana drugostepena odluka je pravilna.

Tužilac je podnio tužbu 23.10.2013. godine, po kojoj je donesena prvostepena 21.10.2016. godine, koja je rješenjem drugostepenog suda od 16.11.2017. godine ukinuta i predmet je vraćen na ponovno suđenje.

U ponovnom postupku prvostepeni sud je rješenjem od 23.01.2018. godine pozvao tužioca da tužbu uredi i postavi tužbeni zahtjev u smislu odredbe člana 53. ZPP, te je tužilac zahtjev uredio podneskom od 14.03.2018. godine tako što je tražio da se utvrdi postojanje diskriminacije tužioca i člana njegovog porodičnog domaćinstva, supruge Š.O., sa statusom raseljene porodice, različitim postupanjem i izdvajanjem u postupcima popunjavanja upražnjenih radnih mjesta prvotuženog od 1997. godine i danas, drugotuženog od 2006. godine i danas, te

pomaganjem drugotuženom u diskriminaciji tužioca trećetuženog i četvrtotuženog od 2008. godine do 23.03.2014. godine u degradaciji radnih uslova tužioca i degradaciji njegovog profesionalnog statusa, održavanjem i intenziviranjem diskriminacije, te diskriminacija različitim postupanjem i izdvajanjem tužioca i njegove porodice, prvotuženog od 1997. godine i danas, i drugotuženog od 2006. godine i danas, onemogućavanjem da tužilac i njegova raseljena porodica ostvari pravo na stambeno zbrinjavanje dodjelom stana, odnosno zaključenjem ugovora o zakupu stana i otkupu stana, te tražio otklanjanje posljedica diskriminacije (restitutivni zahtjev) poništenjem kao nezakonitih rješenja drugotuženog navedenih u stavu II tužbenog zahtjeva, da se naloži prvotuženom da preduzme radnje za uklanjanje diskriminacije tako da tužiocu prizna sva prava pa i pravo na radno iskustvo sa VII stepenom stručne spreme od 26.06.2009. godine, te tužioca rasporedi na radno mjesto šefa Odsjeka za legalizaciju u Odjeljenje za prostorno uređenje i isplati mu razlike plata, da tužiocu naknadi materijalnu štetu (koja se ogleda u razlici plate u iznosu od 10.593,67 KM, zatim 9.272,12 KM i u iznosu od 3.771,76 KM i ubuduće nastavi isplaćivati ovu razliku plate do raspoređivanja tužioca na radno mjesto šefa Odsjeka za legalizaciju, sve sa zakonskom zateznom kamatom), kao i nematerijalnu štetu u iznosu od 30.000,00 KM zbog pretrpljenih duševnih bolova zbog povrede časti, ugleda i dostojanstva, egzistencijalnog straha, te zbog narušenosti zdravlja uzrokovanim višegodišnjom diskriminacijom i mobingom na radnom mjestu.

Prvotuženi se pozivao na to da su odluke o rasporedu tužioca donesene u skladu sa Pravilnikom o sistematizaciji radnih mjesta, kao i odluke o visini plate, da je tužilac o tome vodio i sudske sporove, pa da u ovim radnjama prvotuženog nije bilo diskriminacije odnosno mobinga, jer je postupao u granicama zakonskih ovlašćenja, iz čega proizilazi da tužilac nije tretiran drugačije u odnosu na druge radnike prvotuženog i da raspoređivanje na drugo radno mjesto nije učinjeno iz nedozvoljenih motiva i zloupotrebom prava prvotužene, koji su mogli dovesti do diskriminacije, kao i da nisu osnovani ni ostali navodi o diskriminaciji.

Pored toga, svi tuženi su prigovarali da ni do kakve diskriminacije tužioca nije došlo postupanjem tuženih, tako da ukoliko nije nedozvoljen, cjelokupan tužbeni zahtjev je neosnovan, kako u dijelu kojim se traži utvrđenje diskriminacije, tako i u ostalom dijelu kojim se traži naknada nematerijalne štete; da se u dijelu kojim se traži poništenje rješenja drugotuženog od 23.04.2010. godine, rješenja od 25.05.2010. godine, rješenja Odbora za žalbe od 09.07.2010. godine, radi o pravosnažno presuđenoj stvari jer je to bilo predmet odlučivanja u predmetu CMS broj ...; da je rješenjem prvostepenog suda u ovom predmetu od 30.05.2014. godine tužba odbačena u pogledu zahtjeva za poništenje rješenja od 27.06.2013. godine, rješenja od 13.08.2013. godine i rješenja od 21.08.2013. godine; da se i u dijelu kojim je traženo poništenje rješenja Odbora za žalbe od 27.10.2013. godine, takođe radi o pravosnažno presuđenoj stvari i to u predmetu ovog suda CMS broj ...; da je i u dijelu tužbenog zahtjeva kojim se traži poništenje rješenja drugotuženog od 06.11.2013. godine, te rješenja Odbora za žalbe od 03.02.2014. godine, iz svih izvedenih dokaza utvrđeno da je disciplinski postupak protiv tužioca proveden od strane prvotuženog na zakonit i pravilan način, te je tužilac pravilno i u skladu sa zakonom raspoređen na radno mjesto određeno navedenim rješenjem; da u dijelu tužbenog zahtjeva kojim je traženo poništenje rješenja drugotuženog od 02.12.2013. godine, te rješenja od 16.12.2013. godine su ista rješenja konačna i pravosnažna, budući da tužilac u tom postupku nije iskoristio sva pravna sredstva, odnosno nije tražio zaštitu svojih prava od strane Odbora za žalbe jedinica lokalne samouprave, pa nema pravni osnov ni za ostvarivanje tih prava u ovom postupku; da je u dijelu tužbenog zahtjeva kojim se traži poništenje rješenja drugotuženog od 17.02.2014. godine, zatim

rješenja od 17.02.2014. godine, od 19.03.2014. godine i rješenja od 04.06.2014. godine, tužbeni zahtjev neosnovan, jer poništenje pojedinih rješenja Odbora za žalbe jedinica lokalne samouprave jer tužilac nije tužbu podnio protiv Odbora za žalbe i u stavu jedan tužbenog zahtjeva ne traži utvrđenje da ga je odbor za žalbe jedinica lokalne samouprave diskriminisao, jer su svim navedenim rješenjima Odbora za žalbe potvrđena rješenja prvotuzenog, drugotuzenog ili trećetuzenog, pa je očigledno da su i za tužioca ta rješenja i pravilna i zakonita; da su neosnovani navodi da je tužilac diskriminisan u postupku izvršenja pravosnažne presude Okružnog suda u Bijeljini broj 80 0 Rs 025211 13 Rsž od 05.06.2013. godine, jer iz dokaza tuženih proizilazi da je navedena presuda u potpunosti izvršena, odnosno da je prvotuzeni u cjelosti i na zakonit način postupio po toj presudi; da je presuda Okružnog suda u Bijeljini preinačena je presudom Vrhovnog suda Republike Srpske broj 80 0 Rs 025211 13 Rev od 02.06.2015. godine na način što je odbijena žalba B.Š. i potvrđena prvostepena presuda kojom je odbijen njegov tužbeni zahtjev u dijelu kojim je tražio da se Grad B. obaveže da mu nadoknadi materijalnu štetu koja se ogleda u razlici plate koju je ostvarivao kao viši stručni saradnik za upravno pravne poslove i plate koju bi ostvarivao na tom istom radnom mjestu kao samostalni stručni saradnik za upravno-pravne poslove u iznosu od 8.719,49 KM i da je upravo u navedenoj presudi Vrhovni sud Republike Srpske zauzeo stav prema kome činjenica da je radnik ispunio uslove za rad na radnom mjestu sa VII stepenom stručne spremlje samo daje radniku mogućnost da traži zaposlenje sa tim stepenom stručne spremlje, a ne obavezuje poslodavca da ga na to radno mjesto rasporedi, jer poslodavac nije u obavezi da se prilagođava potrebama svojih radnika, već potrebama pravnog subjekta kao cjeline na način da boljom organizacijom i sistematizacijom radnih mjesta dolazi do boljih poslovnih rezultata sa što većim stepenom ekonomičnosti, te da je raspoređivanje zaposlenih prvotuzeni izvršio potpuno u skladu sa članom 23. Pravilnika o radu zaposlenih u Administrativnoj službi Grada B., tako da se u dijelu raspoređivanja tužioca na navedena radna mjesta ni u kom slučaju ne može raditi o diskriminaciji.

Tuženi su prigovarali i da se u dijelu tužbenog zahtjeva (stav 3) kojim tužilac traži da se prvotuzeni obaveže da tužiocu nadoknadi materijalnu štetu u razlici plate, takođe radi o pravosnažno presuđenoj stvari u predmetu ovog suda CMS broj ..., a u dijelu kojim tužilac traži isplatu na ime neisplaćenih plata višeg stručnog saradnika i ostalih primanja za period od 01.09.2013. godine zaključno sa 23.03.2013. godine, u iznosu od 9.272,12 KM sa zakonskom zateznom kamatom, da je ovaj dio tužbenog zahtjeva, odnosno ovaj dio tužbe bio povučen podneskom tužioca od 10.11.2014. godine u ovom predmetu, te ako bi se i smatralo da je podneskom od 14.03.2018. godine tužilac u ovom dijelu ponovo postavio tužbeni zahtjev tužba bi u ovom dijelu bila neblagovremena jer je podnesena po proteku zakonom propisanih rokova za ostvarivanje ovog prava.

U pogledu dijelu zahtjeva kojim se traži isplata novčanog iznosa od 3.771,76 KM na ime razlike plate u periodu od 01.04. do 30.11.2014. godine, tuženi prigovaraju da je tužilac povukao u toku ovog postupka tužbu u dijelu potraživanog iznosa preko 2.371,76 KM do 3.771,76 KM, pa čak i da se prihvati ovako preinačenje tužbe, u ovom dijelu tužbeni zahtjev je suprotan nalazu i mišljenju vještaka ekonomske struke, te da je neosnovan.

ZZD u članu 2. stav 1. propisuje da se diskriminacijom u smislu ovog zakona smatra svako različito postupanje uključujući svako isključivanje, ograničavanje ili davanje prednosti utemeljenim stvarnim ili pretpostavljenim osnovama prema bilo kojem licu ili grupi lica na osnovu njihove rase, boje kože, jezika, vjere, etničke pripadnosti, nacionalnog ili socijalnog porijekla, veze s nacionalnom manjinom, političkog ili drugog uvjerenja, imovnog stanja,

članstvo u sindikatu ili drugom udruženju, obrazovanja, društvenog položaja i pola, polnog izražavanja ili orijentacije, kao i svaka druga okolnost koja ima za svrhu ili posljedicu da bilo kojem licu onemogući ili ugrožava priznavanje, uživanje, ili ostvarivanje na ravnopravnoj osnovi prava i sloboda u svim oblastima javnog života.

Član 4. ZZD regulište između ostalog (stav 3.) mobing kao oblik nefizičkog uznemiravanja na radnom mjestu koji podrazumijeva ponavljanje radnji koje imaju ponižavajući efekat na žrtvu čija je svrha ili posljedica degradacija radnih uslova ili profesionalnog statusa zaposlenog, te (stav 5.) izdavanje naloga drugima za vršenje diskriminacije i pomaganje drugima prilikom diskriminacije, te da se poticanje na diskriminaciju smatra oblikom diskriminacije, a da se težim oblikom diskriminacije (stav 6.) smatra diskriminacija počinjena prema određenoj osobi po više osnova iz člana 2. stav 1. ovog zakona (višestruka diskriminacija), diskriminacija počinjena više puta (ponovljena diskriminacija) i diskriminacija koja postoji duže vrijeme (produžena diskriminacija).

Diskriminacijom se smatra svako različito postupanje uključujući i svako isključivanje, ograničavanje ili davanje prednosti utemeljeno na stvarnim ili pretpostavljenim osnovama prema bilo kom licu... kao i svaka druga okolnost koja ima za svrhu ili posljedicu da bilo kom licu onemogući ili ugrožava priznavanje, uživanje ili ostvarivanje na ravnopravnoj osnovi prava i sloboda u svim oblastima života (člana 2. i 4. ZZD).

Lice ili grupa lica koja su izložena bilo kojem obliku diskriminacije prema odredbama ZZD ovlaštena su da podnesu tužbu (član 12.), te da učine vjerovatnim da je došlo do diskriminacije, a teret dokazivanja da do diskriminacije nije došlo leži na suprotnoj strani (član 15. stav 1. ZZD). Bitan segment dokazivanja različitog tretmana, je postojanje osoba ili grupa osoba u sličnim situacijama, jer se samo u takvoj situaciji može upoređivati pristup određenim pravima pokretača postupka i tih osoba ili grupa.

Članom 12. ZZD uvodi se novi način zaštite prava na jednako postupanje putem posebne, individualne antidiskriminacijske tužbe, određujući pri tome četiri takve posebne tužbe: tužba za utvrđivanje diskriminacije (deklaratorna antidiskriminacijska tužba) - stav 1. tačka a), tužba za zabranu odnosno propuštanje ili otklanjanje diskriminacije (kondemnatorna antidiskriminacijska tužba) – stav 1. tačka b), tužba za naknadu štete - stav 1. tačka c) i tužba za objavu presude – stav 1. tačka d). Tužilac u tužbi shodno odredbi člana 12. stav 2. ZZD može kumulirati tužbene zahtjeve. O tužbama odlučuje nadležni sud primjenom odredaba Zakona o parničnom postupku (stav 3.).

U tužbenom zahtjevu tužbe za utvrđenje diskriminacije mora se navesti konkretno postupanje tuženog kojim je pravo na jednako postupanje povrijeđeno u odnosu na tužioca, jer samo po tužbenom zahtjevu koji je jasan i određen, uz navođenje činjenica na kojima se temelji, može se donijeti pravilna odluka o sporu. Utvrđivanje činjeničnog stanja vrši se dokazivanjem koje predstavlja niz radnji u klasifikaciji onih dokaza koji su od značaja za zaključak suda da li je neka odlučna činjenica dokazana ili ne.

Obaveza suda je da vodi računa o urednosti tužbe (u svim njenim elementima), počev od momenta podnošenja tužbe, kada urednost tužbe sud ocjenjuje u postupku prethodnog ispitivanja tužbe (član 66. ZPP), ali i kasnije, ukoliko u toku postupka tužba postane neuredna, samo su za

tužioca različite pravne posljedice ukoliko ne otkloni nedostatke tužbe po nalogu suda, jer će sud, ukoliko se nakon podnošenja tužbe ne otklone nedostaci tužbu odbaciti (član 67. stav 1. tačka 8) ZPP), dok će, ukoliko tužilac po nalogu suda ne otkloni nedostatke tužbe koji su nastali kasnije u toku postupka, sud odbiti tužbeni zahtjev.

Pravilno drugostepeni sud nalazi da ovako postavljeni tužbeni zahtjev tužioca za utvrđenje diskriminacije ne sadrži konkretan i jasan činjenični opis radnji za koje tvrdi da predstavljaju diskriminaciju, jer je uopšten, nedovoljno činjenično određen, te se konstatacije o diskriminaciji ne mogu ocijeniti.

Prije svega tužilac traži da se utvrdi postojanje diskriminacije tužioca i člana njegovog porodičnog domaćinstva, supruge Š.O., sa statusom raseljene porodice, onemogućavanjem da tužilac i njegova raseljena porodica ostvari pravo na stambeno zbrinjavanje dodjelom stana, odnosno zaključenjem ugovora o zakupu stana i otkupu stana, ali iz takvog zahtjeva se ne može vidjeti koje su konkretne radnje diskriminacije, pa ni utvrditi da li su tuženi i na koji način istu počinili, da li su prekršili neku svoju obavezu dodjele stana tužiocu, te na koji način je različito postupano prema tužiocu u odnosu na druga raseljena lica. Sam tužilac je navodio da mu je kao raseljenom licu bila dodijeljena stambena jedinica kao privremeni smještaj, te da je morao iseliti zbog vraćanja imovine ranijem vlasniku, što znači da je vodio postupke zaštite svojih prava kao raseljeno lice, a uz reviziju dostavlja rješenje Osnovnog suda u Bijeljini broj 80 0 V 110570 19 V od 20.02.2020. godine, kojim je utvrđeno da mu pripada pravo na otkup određenog stana u B.

Pored toga, supruga tužioca nije stranka u ovoj parnici, pa se slijedom toga ne mogu ocijeniti ni tvrdnje tužioca iznesene u reviziji koje se odnose na zakonitost konkursa koji je raspisao prvotuženi i učešće supruge tužioca na istom, te navođenje lica koja su primljena u radni odnos kod prvotuženog.

Takođe, tužbeni zahtjev u dijelu da se utvrdi da je tužilac diskriminisan u postupcima popunjavanja upražnjenih radnih mjesta kao radnik prvotuženog od 1997. godine i danas, takođe nije jasan i određen u pogledu navođenja radnje kojom tužilac tvrdi da je izvršena diskriminacija, pa se kod takvog stanja stvari ni o postojanju diskriminacije nije moglo zaključiti ocijenom brojnih dokaza koje je tužilac dostavio.

Proizlazi da je u tom pogledu tužilac vodio postupke za zaštitu svojih prava, na koje se pozivaju tuženi, tražeći poništenja rješenja o rasporedu i razliku plate i isplatu naknada, a da ni u jednom od tih postupaka nije utvrđeno da su rješenja o rasporedu tužioca nezakonita, niti se može zaključiti da su rješenja čije poništenje tužilac traži kao jednu od posljedica diskriminacije ovim restitutivnim zahtjevom, donesena iz diskriminatorskih motiva da bi se tužilac doveo u nejednak položaj sa drugim licima. I iz odluke Vrhovnog suda Republike Srpske broj 80 0 Rs 025211 13 Rev od 02.06.2015. godine, proizlazi da prvotuženi nije povrijedio pravo tužioca na jednako postupanje u postupku donošenja pravilnika o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta i da činjenica da je radnik ispunio uslove za rad na radnom mjestu sa VII stepenom stručne spreme samo daje radniku mogućnost da traži zaposlenje sa tim stepenom stručne spreme, a ne obavezuje poslodavca da ga na to radno mjesto rasporedi.

Zbog toga pravilno drugostepeni sud zaključuje da navodi tužioca predstavljaju njegov doživljaj o nepravdama i njegovo viđenje nezakonitog postupanja prema njemu, ali da to

postupanje, čak i da je nezakonito (a to nije utvrđeno niti učinjeno vjerovatnim) još ne upućuje na zaključak da je i diskriminatorno.

Slijedom toga, navodima revizije da su sudovi mogli zaključiti o postojanju diskriminacije i da se vidi o kojim se upoređivačima radi, te njihovo navođenje u reviziji, ne dovodi se u pitanje pravilnost zaključka drugostepenog suda da se ne mogu smatrati vjerovatnim navodi tužioca o neopravdanom različitom postupanju, jer kada bi se i pokušali konkretizovati iz njih se ne mogu izvesti pouzdani zaključci o vjerovatnosti pravljenja nedozvoljene razlike (tužioca kao pripadnika izbjegličke populacije u odnosu na domicilno stanovništvo), te između njega i drugih upoređivača (kojih u bitnom i nema), pa je pravilno bilo odbiti tužbeni zahtjev tužioca u cjelosti, jer se kod toga da nije osnovan zahtjev za utvrđenje diskriminacije ne mogu usvojiti ni restitutivni zahtjevi kojima se traži njeno uklanjanje.

Slijedom navedenog odlučeno je kao u izreci na osnovu odredbe člana 248. ZPP.

Predsjednik vijeća
Tanja Bundalo

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Ačić